

Matúz Gábor

Isten

Jó a Felszabadulás téri templom. Télen nagyon zord, borzongva ülök be a padba, a deszkákból „süt” a hideg, a füledt nyári napokon csodálatosan hűvös.

A bejárattól kétoldalt húzódó kovácsoltvas rácszat teliaggatva márványból-műkőből készült tenyéryi-kéttényéryi lapocskákkal. Majd' minden alkalommal olvasgatom a rájuk vésett hálaadó, könyörgő szövegeket. „Köszönöm”. „Hálából”. „Mária segíts”. „Boldogságos Szent Szűz köszönöm a szemeimet”. „Köszönöm Istenem”. „Légy velünk továbbra is”. *Sauohbi*. Találni köztük olyat, amelyiket külföldön élő, nagy valószínűség szerint valamikori magyar polgár helyezett (helyeztetett) el itt. A készítő neve, pontosabban szólva az a két-három kezdőbetű, amivel egy-egy ember vagy család jelölni kívánja magát, csak kevés táblára került rá. Teljes név egyiken sem szerepel, ellenben sok az anonim felirat. Szerencsétlen barmok.

Figyelem az embereket. Kilesem őket.

Az ajtó előtt kuporgó koldusoknak hébe-korba dobok pár forintot, máskor szeretnék kölcsön kérni tőlük, és van, hogy jó lenne csak úgy egyszerűen felkapni előlük a kalapot a földről, és elrohanni. Igaz, sokat nem rabolhatnak, a kevéske nagyobb értékű, minden bizonytalansággal használt fémpénz mellett inkább csak tíz-húsz filléres lapulnak benne.

Amikor bemegyek, keresztet vetek, de térdet általában nem hajtok. Mellőzöm a szenteltvíz használatát is. „Elég” ritkán mondom a Miatyánk-ot. Tízet, húszat, harmincat, negyvenet, ötvenet...

A miséknek csak azt a részét hallgatom meg, amelyekben idéznek a Bibliából, és ennek kapcsán valami napi aktualitásról beszélnek. Értékelem a papokat. Akad közöttük, akit kedvelek. (Egyszer ültem végig egy teljes misét. Fogalmam sem volt előtte, milyen. Nem ragadt meg.)

Illetve, marha érdekes volt – visszataszító –, ahogy a perselyt hordta körbe egy alacsony, szemüveges férfi. A legtöbbször úgy tettek bele pénzt, hogy nem lehetett látni, mennyit. A csörrenésből állapíthatta meg hozzáértő fül, esetleg.

Huszonegynehány éves lehettem.

Rég dobtam perselybe pénzt. Kivéve a mieinket. Van otthon két cserépmalacunk.

(Magánügy.)

Az orgonamuzsikát jó hallgatni. Az éneket nem mindig. Néha egész sokan összegyűlnek.

Égnek a gyertyák.

Akkor, jó.

Katicabogár

Dorkát toltam biciklin. Rettentően élvezte. A járdán rengeteg katicabogár feküdt széttaposva, agyonnyomva. Mintha egész katicarajt ért volna szerencsétlenség. Az egyik állatkára ráhajtottam a bicajjt. Két kör után leültem egy félig a földbe ásott autógumi mellé. Dorka a bicikkel volt elfoglalva. Néhányszor megpörgettem a pedált. Katicák szálltak rám. Fogtam egyet, s homokot húztam rá. Vártam kis ideig, kikotortam a bucka alól. Él, virgoncul. Másodjára hanyatt temettem el, kicsit meglapogattam fölötte a földet. Körülbelül két miatyánknyi időt hagytam a kupac alatt. Uszkve hatvankét másodperc. Mintha mi sem történt volna. Mihelyt a talpára fordítottam, nekiindult. Harmadszorra jókora halmot húztam fölé, ledöngöltem tisztességesen, s legkevesebb három miatyánkot szabtam idejéül.

Lejött Réka. nem sokáig bírta a hűga nélkül.

– Mi ez?

– Kupac. nem látod?

Bólogatott.

– Minek?

– Szép.

– Nem szép.

Közelített a keze a homokdombocskához.

– Ne bántsad!

– Holnap úgyis szétrombolom.

Már indult volna a nyelve a szájából, „beee”, de meggondolta magát. Néhány napja új módszert vezettem be a fegyelmezés terén. Már nincs ráverés a popsira, a „csúnya” kézre. Csak jelzésszerűen ütök. Ha a nyelvét nyújtja, lágyan az ajkához érintem a kezem, ha megüt vagy belém rúg, a lábára-kezére teszem a jelet.

Éva hajolt ki az erkélyről.

– Nem jöttök? Kész az ebéd...

– Megyünk! – kiáltottam fel.

Húztam még az időt. Úgy vélem, biztosan túléptem a három imádságnyi időt. Kibontottam a kupacot. Arra vigyáztam, hogy Réka semmit ne lásson.

A katica nem mozdult. Kézbe vettem. Mustrálgattam. Mocarogni kezdett, néhány másodperc elteltével megindult a hüvelykemen, átiskolt a mutatóra, spirálban haladt az ujjbegytől a töve felé. Visszaziskoltam az ujjam végére, és ellöttem. Méternyi utat tehetett meg a levegőben magatehetetlenül, akkor kinyíltak a szárnyai... Aztán már semmit nem láttam. A szemembe sütött a nap, ahogy a katicabogár után emeltem a fejem. Teljesen elvakított.

Hajnali álom

Kancsó vörösbor mellett üldögéltünk a Pincében. Illetve, amikortól indítom ezt a történetet, az ibrik már messze nincs tele, viszont ha úgy kezdődnek az írás, hogy „Fél kancsó vörösbor mellett üldögéltünk...”, azt a képzetet keltené, mintha fél kanna lőrét rendeltünk volna csupán. Pedig nem. Szóval, ültünk egymással szemben, az asztal két oldalán, elóttünk a csupor, nagyjából félig tele (félig üres), poharainkban még egy-két nyeletnyi ital.

Gézát rég láttam ennyire letörtnek. Azóta, hogy találkoztunk és üdvözlésül „helóztunk”, egyikünk se szólalt meg. Jó negyedóra elteltével aztán ő törte meg a csendet. Vontatottan beszélt, mint akinek minden szó a nehezőre esik.

– Előfordult már, hogy több évvel a válásod után azt álmodtad, megcsal a feleséged?

– Nem.

– Érted? A feleséged. Nem az elvált, a volt, az első vagy az akárhányadik, hanem: a feleséged. És megcsal. Nem a feleséged már, mégis megcsal... Ráadásul egy ismerősöddel.

Bólogattam.

– Iszonyatos álmom volt az éjszaka. Annyira valóságosnak tűnt, hogy felébredtem. Mindenre világosan, kristálytisztán emlékeztem.

Elhallgatott, a szájához emelte a poharat, a fogához koccantotta, ráharapott, visszatette az asztalra, nem ivott. „Mindjárt sír” – gondoltam. De, nem.

– Az aktusnak ugyan nem voltam a tanúja, de láttam őket, olyan közel voltak egymáshoz, ami félreérthetetlené tette a helyzetet.

Most már kérdezniem kellett. Eddig megértő, együttérző hallgató voltam, de furdalni kezdett a kíváncsiság.

– Rólam van szó?

– Nem.

Határozottan mondta, a fejét is oldalra rántotta, egyszer jobbra, egyszer balra. Tehát, nem. Megkönnyebbültem.

– Akkor ki az a galád?

Tréfásra próbáltam venni a hangsúlyt, mert attól tartottam, sírva fakad. Nem igazán vidítottam fel. Áthajolt az asztal fölött, két kezét összekulcsolta a tarkómon, magához húzott, és a fülembé súgta a cselvető nevét.

– Engem nem lep meg.

Sértődötten vonta össze a szemöldökét. Több részvétet várt. Magyarázkodnom kellett.

– Régebben mesélted, hogy hajtott Ágotára...

– Ja, igen. – Megértette, hogy egyáltalán nem vagyok sem közömbös, sem cinikus a fájdalma iránt. – Megdugta volna, az biztos...

– Ha jól emlékszem, Ágotának soha nem volt szimpatikus a srác...

– És?!

Valóban. Attól még, hogy azt mondta, miért ne történhetne meg bármi.

– Öt óra múlt pár perccel. Iszonyatosan rosszul éreztem magam, és sehogyan sem bírtam megnyugodni. Arra gondoltam, felhívom.

Közbevágtam:

– Ágotát?

Önkéntelenül bukott ki belőlem a kérdés.

– Nem, dehogya! – háráította el Géza a feltevést. – Azt a rohadékot.

Ha nem kapkodom el a reagálást, és megvárom a mondat végét, a jelzöt, bizonyára nem kérdezek rá Ágotára. Géza kínosan ügvelt arra, hogyha volt feleségéről volt szó, soha ne beszéljen indulatosan. „A gyerekeim anyja”, szokta mondogatni, „ha másért nem, ezért mindenképpen megérdemli a tiszteletemet”. Na meg azért, s ezt már én teszem hozzá, mert mindnyájunk számára, akik valamennyire közel állunk Gézához, világos, hogy bármennyire szeretné, és hiába telt el már több év a válóper óta, képtelen megbirkózni a gondolattal, hogy elveszítette Ágotát.

Kissé meglepett a felháborodása. Korábban az volt a határozott véleménye, hogy a megcsalt férjnek nem az asszonyát elhódító férfitra kell fénykednie, ha már mindenáron másban akarja megtalálni az okot, s nem a saját felelősségét keresi, akkor az asszonyt szapulja, illetve agyabugyálja el. Várnérséklettől függően. Mégiscsak az asszonnyal vannak olyan ígéretek kötelékeiben, amelyek a kölcsönös számonkérést jogossá teszik.

Géza megérezhette, mi jár a fejében, mert sietve hozzátette:

– Nem hívtam fel.

Megnyugodtam.

Folytatta:

– Minek?

– Igazad van.

– Pedig szívesen megkérdezném, milyen érzések munkálnak benne, amikor találkozunk, kezét fogunk, a szemembe néz, beszélgetünk.

– Az biztos, hogy nem szép dolog, amit művelt...

Úgy beszélgetünk erről az egésről, mintha megtörtént volna. Kitöltöttem a maradék bort.

– Figyelj, ez csak egy álom... – Nyugtattattam.

– Csak?

– Hát persze...

Telihold volt. A járda szintje és a pincehelyiség mennyezete közötti harminc-negyven centiméter magas ablakocskán át az égbolt egy darabkáját láthattuk. A holdtól balra teljesen tiszta volt az ég, világosodó kék, jobbra fodros szélű, fehér felhőcskékkal karéjzott hatalmas, sötét fellegek mozogtak fenyegetően. A hold fölött kicsi, fényes csillag állt. A feketeség először a holdat, aztán a csillagot takarta el. Még nem volt hat óra. Lassan virradt.

Korai öröm

Öt óraker bekapcsolta a lemezjátszót. A kar a lemez fölé fordult, a gyémánttű ránehezedett az első barázdára, felcsendültek Vangelis Mask-jának első akkordjai.

Cserépkályha ontotta a meleget. Olajozott másodperc-koppanások, jóleső múlása az időnek.

Pohárka vilmoskörtét töltött, felhajtotta, összerázkódott. Tekintetét végigfuttatta a gondosan összeállított svédasztalon. Rövid tépelődés után egy kaviáros szendvicset emelt a szájához. Óvatosan beleharapott, hagyta szétáradni szájában az ízeket.

Elmerülten csipegetett a gusztusosan elrendezett ételekből, mindbe belekóstolt. Az italokat is sorra vette, szépen egymás után. A whisky mellett kötött ki. Kólával keverte. Szolidan: három deci üdítőital, pár cseppje gabonapálinka.

Lemezt cserélt.

Lágyan körbetáncolta az asztalt. megállt az állólámpa előtt, katonásan biccentett, elkapta az esztergált fa rudat, megemelte, kissé megdöntötte, hogy a szalmakalap-búra ne nyomja a fejét. Együtt lejtettek tovább. „Köszönöm”, mondta a szám végeztével. A lámpát visszaállította a sarokba, és behuppant a generációk óta nagyra becsült, ódon bőrfotelba. Apja (nagyapja, dédapja) kedvenc ülőalkalmatossága.

A sokadik ital után bevadult. A lemezjátszón forgó David Bowie korong mellett már szólt a tévé, a rádió, a magnó. Derrick határozott baritonja keveredett a Slágermúzeum Mистер Alkoholjával, és az egészet beborította, elnyomta a Motörhead énekesének rekedt üvöltése.

Nem volt álmos, részeg sem, de amikor Derrick egy középkorú, ám kifejezetten jó karban lévő nőt kért meg, hadd telefonálhasson tőle, mert a szomszéd lakásban gyilkosság történt, ösztönszerűen a franciaágyra pillantott.

A tévében pofozkodtak.

Rátérdelt az ágyat borító medvebőrre, a könyökére ereszkedett, hasra feküdt, lehunyta a szemét. Nem sokáig feketett így. A szalag a végéhez ért, az őrzőzene elhallgatott, s bár nem maradt utána süket csend, a váltás mégis hirtelen volt. Ijesztő és zavaró. Felpattant, dühösen megfordította a kazettát, visszazarohant az ágyhoz, rávetődött.

Szapura, gyorsuló szívverését figyelte. Mellkasa lüktetett, vállalai le- s föl emelkedtek, torka kiszáradt, nehezen nyelt. Fejét a kifújt, párás levegőtől felforrósodott prémbe nyomta. megvonaglott. Felnézett, a falat látta, a tévé szürkés fényének villózását. Elterült, mint egy hasmánt keresztre feszített Krisztus. Remegett. Ujjai ökölbe szorultak.

Lassan engedett görcsös tartásából. Ellazította izmait, kezét a nadrágja felé mozdította, babrált, nehezen találta a gombokat – az egyik lepattant, halkan, senkit nem zavart –, feltérdelt, kibújt az ingéből. Megborzongott. Izzadságtól gyöngyöző, felhevült teste érzékenyen reagált.

Visszafeküdt, lerángatta a nadrágját.

Szája széléről nyál csorrant, bal keze öntudatlan görcsösséggel markolta a nagy, szépen himzett díszpármát. Jobbját a nyakától indítva végighúzta a mellén. érintése nyomán feszes dudorokba alakult a bőr, a köldöke környéki finom, szőke pihék a combjába sugározták az ingert. Felnyögött. Agyában arcok és testek kergették egymást, össze-vissza bukkantak fel, tűntek el.

Kielégítetlenek voltak. Szétszakadni akaró pénisze kissé elemelte az ágytól. Sűrű, fojtogató pára lebegett teste és a prém között. Ujjai kínos pontossággal tapadtak megszokott helyükre.

Színésznők, énekesnők, ismerős és ismeretlen lányok, asszonyok, fiatalok, idősebbek, most kitaláltak-megálmodottak élvezhették erejét. Örült sebességgel cserélődtek, egymásba gabalyodtak. Jajgatása odaadóvá tette mindegyiküket... Beledől a szőrszalakat elsímító, összeszárító plazmakupacba, kézfejét végighúzta a homlokán. Elaludt.

Hajnalban ébredt. Lesütött szemmel, szégyenkezve kelt fel. Nem gyújtott villanyt, sötétben és csöndben botorkált ki a fürdőszobába. Felhajtotta a vécé fedelét, pisilt, elcsippentett egy makacsul ragaszkodó ondószálat, vizet zúdított az apró fehér szigetecskékkel tarkított sárga folyadékra. Letusolt.

Nem sok kedve volt hozzá, de eltakarította a buli maradványait. Tartott tőle, hogy szülei hamarabb érkeznek haza a lagziból, mint ígérték. Beleszagolt a levegőbe. „Pia- és »orosz-lánszag«.” Kinyitotta az ablakokat a nappaliban.

A gyerekszoba ajtaját halkán csukta be maga mögött. Pizsamába bújt. Érdeklődéssel lapozott bele az íróasztalára készített könyvbe: „Környezetismeret...” Arcán nyugalom áradt szét, vonásai kisimultak. Szeretett iskolába járni. A délutáni tanulás ugyan elmaradt, de holnap majd bepótolja. „Holnap?” Nem, dehogyan holnap. Ma. Délután.

Szujó Zoltán grafikája